

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

11 – 13 жовтня 2018 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

**РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 жовтня 2018 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. – 327 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - к.с.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 02.10.2018 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

2017 році підраховували 163 випадки. АЧС принесла збитків більш ніж 1 млрд грн. Тому свинина в 2019 році буде коштувати ще дорожче.

Стан ринку м'яса і м'ясних виробів все ще не виглядає стабільним. Птах стала провідним продуктом що у виробництві, що в споживчому попиті. Незважаючи на загальне зниження попиту, Україна займає все більш високі позиції в експорті м'яса (а саме птиці). Нове покоління прагне вибирати найкраще з доступних продуктів, і не дивлячись на зниження купівельної спроможності в країні, все ж споживачі хочуть вибирати якісні продукти. До цього додався тренд «екологічне виробництво». Західні експерти вважають, що Україна може зайняти ключові позиції на ринку ще і завдяки технологіям виробництва з мінімальним використанням хімії.

Література

1. Корепанов О.С. До питання про становлення поняття економічної кон'юнктури / Корепанов О.С. // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2009. – № 869. – С. 26-31.
2. Офіційний сайт державного комітету статистики України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний сайт агентства "Колоро"- [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://koloro.ua/blog/issledovaniya/ukrainskiy-rynok-myasa-i-kolbasy-analiz.html>
4. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minagro.kiev.ua>.
5. Ковальов А.І. Проблеми кон'юнктурних досліджень ринків товарів та послуг в Україні. Монографія / А.І. Ковальова. - Одеса: Атлант, 2010. – 266 с.

ФАКТОРИ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ АКТИВНІСТЬ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Відоменко І.О., к.е.н., доцент кафедри менеджменту і логістики,

Гордієнко Л.Л., к.т.н., доцент кафедри менеджменту і логістики

Одеська національна академія харчових технологій

Кризовий стан економіки України вимагає пошуку дієвих шляхів виходу з нього, найбільш ефективним з яких є активізація інвестиційної діяльності різних суб'єктів господарювання. За даними держкомстату України [1-2], починаючи з 2016 року, відбувається поступове збільшення капітальних інвестицій в економіку країни: в 2016 році – на 18 %, в 2017 році – на 22,1 %, за I півріччя 2018 року – на 26,5 %, по відношенню до аналогічного періоду попереднього року. Однак в харчовій промисловості, після значного сплеску в 2016 році (на 57,15 %), темп зростання обсягу капітальних інвестицій знову показав від'ємне значення (-11,1 % по відношенню до попереднього року). В той же час, харчова промисловість є соціально значущим сегментом української економіки, а її розвиток дасть можливість перейти від сировинного експорту до експорту готової продукції. Саме тому обрана тема дослідження, яка присвячена питанням активізації інвестиційної активності харчових підприємств, є актуальною.

Проблемам інвестування та інвестиційної активності присвячено багато робіт як закордонних, так і вітчизняних науковців серед яких: Бланк І.О. (наведено теоретичні аспекти активізації інвестиційної діяльності підприємств)

[3], Коритько Т.Ю. (здійснено аналіз інвестиційної активності промислових підприємств України) [4], Малютін О.К. (розглянуто концепції поліпшення інвестиційного клімату в Україні) [5], Черваньов Д.М. (узагальнено основні форми державного впливу на інвестиційне середовище) [6], Щерба А.О. (надане визначення дефініції «інвестиційна активність» та проаналізовано тенденції капітальних вкладень в промисловість України за 2010-2014 рр.) [7], та ін. Однак в цих дослідженнях мало уваги приділено визначенню факторів зовнішнього середовища, які впливають на інвестиційну активність харчових підприємств, та їх аналізу, що обумовлює мету даного дослідження. Для досягнення поставленої цілі в процесі даної роботи використовувалися методи аналізу, синтезу, логічного узагальнення і порівняння.

Перш ніж перейти до аналізу факторів, що впливають на інвестиційну активність, визначимося з самою дефініцією «інвестиційна активність підприємства», яка викликає багато суперечок серед науковців [3-7], та деякі з них ототожнюють її з інвестиційною діяльністю або інвестиційним процесом, але, на наш погляд, це різні поняття, і, на нашу думку, більш вдалим є наступне визначення [8]: «Інвестиційна активність відображає динаміку залучення інвестицій, їх структуру, а також співвідносить деякі макроекономічні показники, які описують і характеризують ступінь мінливості інвестиційної діяльності».

Аналіз основних факторів зовнішнього середовища, що впливають на інвестиційну активність харчових підприємств, проведемо на основі переліку факторів, наведених в роботі Бланка І.О. [3].

1. Інтенсивність процесів формування збережень в економіці країни безпосередньо впливає на інвестиційну активність промислових підприємств, оскільки значний технічний розвиток виробничих підприємств здійснюється здебільшого не лише за рахунок власних збережень підприємств та їх власників, а й за рахунок зовнішніх джерел фінансування, і якщо в економіці уповільнюються процеси формування збережень, автоматично уповільнюються інвестиційні процеси в усіх галузях економіки. Першочерговими стають проблеми забезпечення фінансовими ресурсами поточної діяльності підприємств та інших суб'єктів господарювання, а стратегічний розвиток, який тісно пов'язаний з інвестуванням, стає другорядним. І на харчові підприємства, як і на будь які інші промислові підприємства, також впливає даний фактор, про що свідчить падіння темпів капітальних вкладень у харчову галузь України за останні 6,5 років. На самих же харчових підприємствах накопичення власних коштів для інвестування ускладнюється тим, що основною ланкою розподілу харчових продуктів є супермаркети та магазини, які беруть продукцію на реалізацію, а розраховуються з виробниками, зазвичай, через декілька місяців.

2. Рівень використання збережень в інвестиційному процесі. Цей фактор тісно пов'язаний з попереднім фактором, оскільки мало, щоб в економіці країни був сформований значний обсяг збережень, необхідно, щоб ці збереження використовувалися за призначенням – для інвестування у розширене відтворення. На більшості харчових підприємств останні роки увага приділена лише простому відтворенню, тому що на них не формується достатньої кількості власних збережень через їх низьку рентабельність, а залучення іншого капіталу має високі

ризиків.

3. Відсоткова ставка та її динаміка. Оскільки, як зазначалось вище, для здійснення активної інвестиційної діяльності більшості харчовим підприємствам недостатньо власного капіталу, то найбільш простим варіантом було б скористатись для цього банківськими кредитами. Однак рівень відсоткової ставки в Україні за банківськими кредитами залишається вище, ніж очікуваний рівень інвестиційного прибутку на більшості харчових підприємств (середньогалузевий відсоток рентабельності не перевищує 20 %), і тому залучення інвестиційного капіталу з такого джерела є рішенням з високим ступенем ризику. Слід зазначити, що для деяких галузей харчової промисловості, наприклад, для борошномельної, для стимулювання інвестиційної активності підприємств необхідно впроваджувати пільгові державні кредити, відсоткова ставка по яких не перевищувала б 7-8 %, оскільки середньогалузева рентабельність не перевищує 10 % навіть в найкращі роки.

4. Рівень розвитку інвестиційного ринку. Як зазначалось вище, на більшості харчових підприємств є проблема із залученням до процесу інвестування власного та позикового капіталу, що робить доцільним здійснення стратегічного розвитку таких підприємств за рахунок додаткових емісій акцій. Однак рівень розвитку інвестиційного ринку в Україні є незадовільним, що ускладнює використання залученого капіталу.

5. Науково-технічний прогрес, зазвичай, є стимулюючим фактором для інвестування, однак в деяких галузях харчової промисловості (таких, наприклад, як борошномельна, круп'яна) вплив цього фактора є мінімальним.

6. Циклічність економіки. Економічні цикли відповідним чином відображаються на усіх видах економічної діяльності, не виключенням є і інвестиційна. Однак для харчової промисловості, особливо для галузей, які виробляють продукти щоденного вжитку, виразність циклів є меншою, ніж в інших, оскільки обсяги споживання продукції при змінах циклів суттєво не змінюються, а зміни стосуються, частіше, вартості продукції. Так, в період зростання економіки споживачі продукції харчових підприємств віддають перевагу більш дорогим продуктам, ніж в період спаду, а це обумовлює різну дохідність інвестицій в різних економічних циклах і, відповідно, дещо різну інвестиційну активність.

7. Темпи інфляції. Загальновідомо, що інфляційні процеси в економіці негативно відображаються на інвестиційній активності, однак, коли мова йде про харчові підприємства, які, зазвичай, здійснюють реальні інвестиції, їм для збереження власного капіталу необхідно посилювати свою інвестиційну активність.

8. Інвестиційний клімат країни – це, на наш погляд, найскладніший фактор з високим рівнем впливу. Але в дійсний час інвестиційний клімат нашої країни через війну на Сході, корупцію та недосконалість інвестиційного законодавства, є таким же несприятливим для підприємств АПК України, незважаючи на віднесеність їх до пріоритетних галузей інвестування, як і для будь-яких інших.

Висновки. Результати аналізу визначених факторів зовнішнього середовища, що впливають на інвестиційну активність харчових підприємств,

здебільшого, мають на неї зараз негативний вплив. В той же час, вплив цих факторів може бути відрегульований державою за допомогою правового та економічного механізмів.

Література

1. www.ukrstat.gov.ua/operativ/infografika/2018/soes/ukr/sed/ser_07_2018.pdf
2. www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/ibd_rik/ibd_u/ki_rik_p_u_e_bez.htm
3. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента. Т.1.–К.: Эльга-Н, Ника-Центр, 2001.– 536 с.
4. Коритько Т.Ю. Оцінка інвестиційної активності промислових підприємств України. - Економічний вісник Донбасу № 3(45), 2016. – с. 141-145.
5. Малютін О. К. Концепція поліпшення інвестиційного клімату в Україні / О. К. Малютін // Фінанси України. - 2008. - № 11. - С. 64-74.
6. Черваньов Д.М. Менеджмент інвестиційної діяльності: Навч. Посіб. – К.: Знання-Прес, 2003.– 622 с.
7. Шерба А.О. Інвестиційна активність промислових підприємств України/А.О. Шерба // Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку. - 2015. - С. 233-243
8. <https://ru.wikipedia.org>.

ЗНАЧЕНИЕ ДОЛИ ГОСУДАРСТВЕННОГО СЕКТОРА ДЛЯ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

Егорова-Гудкова Т.И., к.э.н., доцент кафедры маркетинга и бизнес-администрирования

Юдина Е.В., магистрант

Одесский национальный университет им. И.И. Мечникова

Для Украины, в контексте мировой истории, сравнительно недавно получившей независимость, аспекты и вопросы устойчивого экономического развития играют основополагающую роль. Условно экономику каждой страны можно разделить на государственный и частный сектор, процентное соотношение которых в каждом конкретном случае будет иметь значительные различия, что продиктовано историческими предпосылками и национальными особенностями каждой страны.

Так на примере экономики США, мы можем говорить о преобладающем частном секторе, что во многом продиктовано историческими событиями, значением таких понятий как свобода и независимость для нации в целом. В более конформистской, с этой точки зрения, Европе, очевидно преобладание грамотно регулируемого и щедро финансируемого государственного сектора. Страны Азии нашли для себя выход в виде небольшого количества предприятий госсектора, занимающих на рынке лидирующие позиции по участию в ВВП.

В большинстве своем, основные задачи государственного сектора сводятся к следующим пяти пунктам:

1. Поддержание и создание тех отраслей, в которые обычно не вторгается частный сектор из-за больших капиталовложений и медленной окупаемости.
2. Модернизация устарелых, технически отсталых и нерентабельных производств путем национализации.

50.	ФАКТОРИ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ АКТИВНІСТЬ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	130
	Відоменко І.О., к.е.н., доцент, Гордієнко Л.Л., к.т.н., доцент, ОНАХТ	
51.	ЗНАЧЕНИЕ ДОЛИ ГОСУДАРСТВЕННОГО СЕКТОРА ДЛЯ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ	133
	Егорова-Гудкова Т.И., к.э.н., доцент кафедри маркетинга и бизнес-администрирования, Юдина Е.В., магістрант, ОНУ им. И.И. Мечникова	
52.	ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ	135
	Лагодієнко В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри, ОНАХТ, м. Одеса	
53.	МОНИТОРИНГ КРАЇН СВІТУ ЗА РІВНЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	137
	Агєєва І. М., к.е.н., доцент кафедри, Тимчук Ю. М., магістрант, ОНАХТ	
54.	РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ	140
	Козак К. Б., к.е.н., доцент кафедри, ОНАХТ, м. Одеса	
55.	PROMOTING ODESSA AS A TOURISTIC DESTINATION	141
	Chmura Oleksandra, Human Resources Assistant Mittendrin Boutique Hotel Berlin, Berlin, Germany	
	Sorokina Anastasia, Receptionist Cliff House Maine, Maine, The USA	
56.	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГРАФІЧНИХ МЕТОДІВ ПРИ РОЗРОБЦІ СТРАТЕГІЇ	143
	Відоменко І.О., к.е.н., доцент, Остроконь С.М., магістрант, ОНАХТ	
57.	ОСОБЛИВІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЕЛЕВАТОРНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	146
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Лакєєва С.О., магістрант, ОНАХТ	
58.	МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	148
	Тарасова О.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
59.	ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	151
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Забравська К.О., магістрант, ОНАХТ	
60.	ВНУТРІШНІЙ АУДИТ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ	153
	Стасюкова К.В., старший викладач, Головаченко Л.М., викладач, ОНАХТ	
61.	СУЧАСНИЙ СТАН ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ТОВАРНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	155
	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент, Фомічєва В.І., магістрант, ОНАХТ	
62.	ПОДАТКОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	157
	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент, Скляр В.Ю., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	
63.	ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТОРСЬКОГО ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	160
	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент, Богослова В.І., магістрант, ОНАХТ	
64.	ЕКСПОРТНІ ПОТОКИ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ З УКРАЇНИ – ГЕОГРАФІЧНИЙ ТА ТОВАРНИЙ АСПЕКТИ	162
	Антонюк П.О., к.е.н., ст. наук. співробітник відділу ринкових механізмів і структур, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України,	
	Антонюк О.П., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту, ОНАХТ, м. Одеса	
65.	ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛІПШЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	164
	Ніколюк О.В., к.е.н., доцент, Левчук Ю.С., ст. викладач, Долинська О.О., завідувач лабораторії, ОНАХТ, м. Одеса	